

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՄԱՐԴՈՒ ԵՎ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ՖԻԶԻՈԼՈԳԻԱ /ՄՈՂՈՒԼ 2/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ և ՆՐԱՆՅ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՅԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՄԱՐԴՈՒ ԵՎ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ՖԻԶԻՈԼՈԳԻԱ /ՄՈՂՈՒԼ 2/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0806B4/07.2, 2 ՄՈՂՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>ՈՒսանողի զարգացման համար ձևավորել տեսական և գործնական հիմքեր՝ շրջակա միջավայրի գործոնների հետ փոխհարաբերություններում օրգանիզմի կենսագործունեության կարգավորման մասին:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված գիտելիքներ մարդու օրգանիզմի կառուցվածքի ֆունկցիաների առանձնահատկությունների վերաբերյալ: 2. Ձևավորել գիտական պատկերացում մարդու օրգան-համակարգերի և օրգանների ֆունկցիաների միասնականության մասին: 3. Ծանոթացնել մարդու հոգեկան և ֆիզիոլոգիական փոխկապակցված զարգացման առանձնահատկությունների հետ: 4. Ուսանողներին ծանոթացնել առողջության պահպանմանն ուղղված կարևորագույն ուղղությունների հետ 5. Ուսանողների մոտ ընդգծված կերպով ձևավորել և ամրապնդել իտեգրատիվ մտածողություն ֆիզիոլոգիական երևույթների լիարժեք պարզաբանման տեսանկյունից:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ Նկարագրել օրգանիզմում օրգան- համակարգերի ֆունկցիոնալ գործունեության նշանակության, այդ գործընթացների հիմքում ընկած մոլեկուլյար, բջջային, և նյարդահումորալ մեխանիզմները: ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ Օգտվել փորձարարական նյութից, գծապատկերներից: Ճիշտ մեկնաբանել ուսումնասիրվող նյութերը: Տեսական դասընթացը համադրել լաբորատոր և գործնական աշխատանքների հետ: Որոշել մարդու և կենդանիների անհատական ֆունկցիոնալ ցուցանիշները, ԲՆԳ ֆիզիոլոգիական և հոգեկան գործունեության մեխանիզմները: ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ Տիրապետել ֆիզիոլոգիական պահանջվող փորձերի ժամանակակից մեթոդներին, որոնք կօգնեն պարզաբանելու դպրոցականների զարգացման ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Որոշել դպրոցում երեխաների համակարգված ուսուցմանն ուղղված պատրաստականության չափորոշիչները: Տեսական նյութերը փորձերով հարստացնելու և ամրապնդելու ունակություններին:</p>

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 5/150 • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 48 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 24 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 16 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 4 • ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 4 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 4
<p>ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ</p>	<p>Ուսանողները պետք է գիտելիքներ ունենան ընդհանուր կենսաբանությունից, բջջաբանությունից, հյուսվածաբանությունից, մարդու անատոմիայից:</p>
<p>ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ</p>	<p>Դասախոսություն, խմբային աշխատանք</p>
<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Արյուն, արյան ֆունկցիաները, ծավալն ու բաղադրությունը: Արյան պլազմա, ձևավոր տարրեր, հեմոգլոբին, ԷՆԱ, արյան ամակարգում, արյան խմբեր, ռեզուս գործոն: • Միրտ-անոթային համակարգի ֆիզիոլոգիա • Սրտամկանի ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: • Շնչառություն, նրա նշանակությունը օրգանիզմի համար: • Մարսողություն: Հիմնական տեղեկություններ մարսողություն և մարսողական ապարատի ֆունկցիաների մասին: • Նյութերի և Էներգիայի փոխանակություն: Նյութերի փոխանակության դերը, նրա փուլերը: • Արտազատական ֆունկցիաներ: • Արյան իմունային հատկությունները: Իմունիտետ նրա տեսակները: • Սրտի աշխատանքի ռեֆլեկտոր կարգավորում: Գլխուղեղի կեղևի ազդեցությունը սրտի աշխատանքի վրա: • Շնչառության առանձնահատկությունները տարբեր պայմաններում: • Մարսողական ապարատի շարժողական ֆունկցիան: • Արտաթորության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները • Վիտամիններ: Ընդհանուր բնութագիրը: Վիտամինների դերը ֆերմենտների և այլ ակտիվ նյութերի սինթեզման մեջ:
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	<p>1.Միքայելյան Ն.Գ. ֆիզիոլոգիա, դասագիրք մանկավարժական բուհերի համար: Երևան, 1990 2.Մարդու ֆիզիոլոգիայի հիմունքներ: Ն.Դ. Խուրավերդյանի և Վ. Վ. Ֆանարջյանի խմբագրությամբ:</p>
<p>ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ</p>	<p>Ստուգողական աշխատանք, բանավոր Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում, ամփոփիչ ստուգում, յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 30, 30, 20, 20 միավորային արժեքով: Ամփոփիչ ստուգումը բանավոր է 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 30, 30, 20, 20 միավորային նարժեքով:</p>
<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</p>	<p>1.Բաղադրիչ1 - 10 % /հաճախումներ/ 2.Բաղադրիչ2 - 20% /ընթացիկստուգում 1-ին/ 3.Բաղադրիչ 3 - 20% /ընթացիկստուգում 2-րդ/ 4. Բաղադրիչ 4 - 40% /ամփոփիչստուգում/ 5. Բաղադրիչ 5 - 10% /ընթացիկակտիվություն/</p>

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տարային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-5/150

Հ/Հ	Թ Ե մ ա	Լսարանային ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասընթացային	Գործնական	Սեմինար	Լաբորատոր		
1.	Արյուն, արյան ֆունկցիաները, ծավալն ու բաղադրությունը: Արյան պլազմա, ձևավոր տարրեր, հեմոգլոբին, ԷՆԱ, արյան ամակարգում, արյան խմբեր, ռեզուս գործոն:	2				4	6
2.	Հեմոգլոբինի տոկոսի որոշումը: Էրիթրոցիտների քանակի որոշումը: Արյան խմբերի որոշումը: Արյան մակարդումը:				2	2	4
3.	Արյան իմունային հատկությունները: Իմունիտետ նրա տեսակները:	2				4	6
4.	Արյան պլազմայի ֆիզիկաքիմիական առանձնահատկությունները: Արյան համակարգի կարգավորումը:		2			2	4
5.	Սիրտ-անոթային համակարգի ֆիզիոլոգիա Սրտամկանի ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2				4	6
6.	Արյան ֆիզիոլոգիան:			2		2	4
7.	Սրտի աշխատանքի ռեֆլեկտոր կարգավորում: Գլխուղեղի կեղևի ազդեցությունը սրտի աշխատանքի վրա:	2				4	6
8.	Ավիշ և ավշաշրջանառություն:		2			2	4
9.	Շնչառություն, նրա նշանակությունը օրգանիզմի համար:	2				4	6
10.	Սիրտ-անոթային համակարգի ֆունկցիաները: Գազափոխանակությունը թոքերում: շնչառության կարգավորումը:					2	4
11.	Շնչառության առանձնահատկությունները տարբեր պայմաններում:	2				4	6
12.	Շնչառության տեսակները և նրանց առանձնահատկությունները: O ₂ -ի և CO ₂ -ի տեղափոխման մեխանիզմը:		2			2	4
13.	Մարսողություն: Հիմնական տեղեկություններ մարսողություն և մարսողական ապարատի ֆունկցիաների մասին:	2				4	6
14.	Թքի ֆերմենտների ազդեցությունը օսլայի վրա:				2	2	4
15.	Մարսողական ապարատի շարժողական ֆունկցիան:	2				4	6
16.	Հյութազատությունը մարսողական ապարատում: Շնչառության կարգավորումը: Շնչառության նյարդային կարգավորումը:		2			2	4
17.	Նյութերի և Էներգիայի փոխանակություն: Նյութերի փոխանակության դերը, նրա փուլերը:	2				4	6
18.	Հանքաջրային փոխանակություն:			2		4	6
19.	Վիտամիններ: Ընդհանուր բնութագիրը:	2				4	6

	Վիտամինների դերը ֆերմենտների և այլ ակտիվ նյութերի սինթեզման մեջ:						
20.	Լյարդի դերը մարսողության մեջ:		2			2	4
21.	Արտազատական ֆունկցիաներ:	2				4	6
22.	Արտազատիչ պրոցեսների դերը օրգանիզմի ներքին միջավայրի կարգավորման գործում:		2			2	4
23.	Արտաթորության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները	2				2	4
24.	Միզագոյացման մեխանիզմը /կծիկային ֆիլտրում/, խողովակային հետներծծում:		2			2	4
Ընթացիկ ստուգում 1							5
Ընթացիկ ստուգում 2							5
Ամփոփիչ ստուգում							20
Ընդամենը							150